

בית המישפט הגבוה לצדק החליט: הנוהג לעשות חוקן לעצירים ולאסירים כדי

לגלות אצלם סמים המוברחים לכלא - פוגע בכבוד האדם ונוגד את החוק

את העציר הנכנס במשך זמן, עד שירוקן את קרביו בדרך הרגילה, התברר שהעציר רים אינם בוחלים בבליעה מחדשת של מנת-הסם, כדי שלא תתגלה. ואכן בשנים האחרונות נהגו שופטים לאשר את הנוהג של בדיקת חוקן לעצירים ללא היראה. בעת הדיון בבג"ץ התברר כי אפילו

החוקן

העציר הובא לבית-המישפט להארכת מעצרו. במסדרון פגש בידידתו הבלונדית, אשר נישקה אותו בלהט. בנשיקה זו העבירה לפיו חבילה קטנטונת של הררי אין. החבילה היתה עטופה היטב בחומר פלאסטי, שאינו נמס או נפתח בקיבה. כאשר חזר העציר לבית-המעצר, רצו

השופט כהן

— פוגע בשלמות גופו של האדם —

השופט חיים כהן עצמו, בשיבתו כאב בית-המישפט בשנת 1966, אישר חיפוש אחר סמים משכרים בגופו של האסיר חיים ממן. ממן, אשר טען לעצמו, כי שיטת-החיפוש בגופו משפילות את כבוד

השופט לנדוי

— החוקן הוא מעשה מביש —

שילטונות הכלא להוציא את ההרואין מגור פו. לפני שהוא עצמו יוציא אותו בדרך הרגילה. לפי התקנות הקיימות מחדש יולי 1979 יש לבקש קודם כל את רשותו של העציר

בעיקבות עתירה שהוגשה לבית-המישפט העליון עליידי שלושה עצירים -

- קבע בית-המישפט בהחלטתו כי כבוד האדם קודם לכל

האדם והציע דרכים חלופיות. אך בית-המישפט לא השתכנע, ואישר את אמצעי החיפוש הגופניים. הוא תירץ זאת במצב של הברחת הסמים לבתי-הסוהר, והניסיון שהיה לשילטונות בתי-הסוהר לגבול ממט עצמו בהודמנות קודמת.

לבצע בגופו חוקן. אם הוא מסכים נפתרה הבעיה. אם אינו מסכים, מתירות התקנות למנהל הכלא לבקש מרופא לקבוע אם החוקן עלול לפגוע בבריאות העציר. אחרי שהוברר כי בריאותו לא תיזוק, אפשר לעשות בגופו את החוקן גם ללא הסכמתו.

לשרות בתי-הסוהר

תובעת נאור

— ומבזה —

נראה כי מצב הברחת-הסמים לבתי-הסוהר הורע מאז, שכן החוקן מוסד בעזרת תקנה. והיה חשש כי השופטים ידבקו בדעתם הקודמת וכיריעו נגד הי עותרים.

אולם ההרכב שישב הפעם לדיון ידוע באנושיותו ובזיקתו לזכויות הי אדם.

כדי לברר אם הנוהג החדש של שילטונות בתי-הסוהר תקף, עורך-הדין שימחה זיו פנה לבית-המישפט וטען, בשם שולחיו, כי אף אם נשלל מהם חופשם, ואפילו יורשעו בדין, עדיין נותר להם כבוד האדם. הם ביקשו מבית-המישפט שיקבע כי התקנה החדשה אינה במיטרת החוק הקיים, ולכן אינה תקפה.

לפני בית-המישפט הגבוה לצדק היתה בעייה חמורה. שלושת השופטים שישבו בדין, נשיא בית-המישפט העליון משה לנדוי, מ"מ הנשיא חיים כהן והשופט אהרון ברק היו מודעים לקושי. הברחת סמים לכלא גוררת בעיקבותיה רעות גור ספות. מי שבידיו סמים שולט על חבריו. הוא יכול להפכם שמשים ושרתים. לנצלם למישכבזר, וכתוצאה מכך חוגגת הי אלימות בכלא.

חיפוש כולל

ביצוע חוקן

אידך, הדרך להשתלט על הברחות סמים לכלא קשה. גם אם מבודדים

1978 בסמים. אל תוך הכלא הוברחו ונתר פסו כמויות הסמים הללו: 44 אצבעות חשיש, 200 גרם אופיום, 17 גרם הרואין 7 גרם קוקאין ומאות כדורי מתאדון. לדברי שילטונות הכלא אחרי שהוכנסה לשימוש בדיקת-החוקן, ירדה כמות הי סמים הנכנסים לכלא, ואחוז המשתמשים בסמים בבית-המעצר ירד בשנת 1979 עד ל-2% בלבד!

בעל הסמים

שולט

כאשר חזרו אריה קטלן ומאיר מרציאנו — שהיו עצירים בחשד של ביצוע פיצוץ בביתו של שוטר, רס"ר אלי מיימון, בראשון-לציון — לבית-המעצר, נעשה בגופם חוקן לשם מציאת סמים. החוקן לא העלה דבר, השניים היו נקיים. אותו דבר קרה גם לאסיר שימעון דובבצ'י, שהורשע ברצח יפת נגר. גם בגופו נעשה חוקן, אך לא נמצא דבר.

השלושה החליטו להגיש עתירה לבג"ץ.

השופט ברק

— מעליב —

לפעמים מוציאים את החבילה בשלמו תה, אבל אם ממדיה של החבילה גדולים, עלולה בדיקה זו לקרוע את המעיים ולגרום נזק חמור לעציר. לפעמים נפתחת העטיפה, וחלק מהסם נספג במחזורי-הדם ועלול להרעיל את העציר.

אך כל הסכנות הללו לא הפחידו את העצירים. בבדיקה שנערכה בכלא רמלה מאז הפך בית-המעצר, התברר כי 70% מאוכלוסיית בית-המעצר השתמשו בשנת